RÅDETS BESLUT (EU) 2023/702

av den 21 mars 2023

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i den gemensamma kommitté som inrättats genom avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen vad gäller antagandet av ett beslut och utfärdandet av rekommendationer samt gemensamma och ensidiga förklaringar

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 50.2,

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 218.9,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (*utträdesavtalet*) ingicks av unionen genom rådets beslut (EU) 2020/135 ([1]) och trädde i kraft den 1 februari 2020.

(2) Artikel 164.5 d i utträdesavtalet ger den gemensamma kommitté som inrättats genom artikel 164.1 i avtalet (*gemensamma kommittén*) befogenhet att anta beslut om ändringar av avtalet, utom med avseende på första, fjärde och sjätte delarna av utträdesavtalet, under förutsättning att dessa ändringar är nödvändiga för att korrigera fel, åtgärda utelämnanden eller andra brister, eller för att behandla situationer som var oförutsedda när avtalet undertecknades, och under förutsättning att sådana beslut inte leder till någon ändring av väsentliga delar av avtalet.

(3) Artikel 166.1 i utträdesavtalet ger gemensamma kommittén befogenhet att anta beslut i alla frågor med avseende på vilka det avtalet stadgar att de har sådan behörighet och att lägga fram lämpliga rekommendationer för unionen och Förenade kungariket. I enlighet med artikel 166.2 i utträdesavtalet är beslut som antas av gemensamma kommittén bindande för unionen och Förenade kungariket, och unionen och Förenade kungariket ska genomföra dessa beslut, som ska ha samma rättsverkan som utträdesavtalet. I artikel 166.3 i utträdesavtalet föreskrivs att rekommendationer ska utfärdas genom ömsesidig överenskommelse.

(4) I enlighet med artikel 182 i utträdesavtalet utgör protokollet om Irland/Nordirland (*protokollet*) en integrerad del av det avtalet.

(5) Det är lämpligt att unionen och Förenade kungariket avger en gemensam förklaring i gemensamma kommittén om att de, när så är relevant i sina förbindelser enligt utträdesavtalet, i enlighet med kraven på rättssäkerhet kommer att hänvisa till protokollet i dess ändrade lydelse som *Windsorramen* och att de kan hänvisa till protokollet i dess ändrade lydelse på samma sätt i sin egna lagstiftning.

(6) Med beaktande av de särskilda omständigheterna i Nordirland är det nödvändigt att föreskriva att unionen och Förenade kungariket bör göra sitt yttersta för att säkerställa att handelslättnaderna mellan Nordirland och andra delar av Förenade kungariket omfattar särskilda arrangemang för befordran av varor på Förenade kungarikets inre marknad, i överensstämmelse med Nordirlands ställning som en del av Förenade kungarikets tullterritorium i enlighet med protokollet, om varorna är avsedda för slutlig konsumtion eller slutlig användning i Nordirland och om nödvändiga skyddsåtgärder har vidtagits för att skydda integriteten hos unionens inre marknad och tullunion. Protokollet bör därför ändras i enlighet med detta.

([1]) Rådets beslut (EU) 2020/135 av den 30 januari 2020 om ingående av avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (EUT L 29, 31.1.2020, s. 1).

(7) Unionen bör notera den ensidiga förklaringen av Förenade kungariket i gemensamma kommittén om den praxis som landet avser att införa när det gäller befordran av varor från Nordirland till andra delar av Förenade kungariket.

(8) Unionen bör dessutom notera den ensidiga förklaringen av Förenade kungariket i den gemensamma kommittén om den praxis som landet avser att införa när det gäller marknadskontroll och efterlevnadsåtgärder.

(9) Det är nödvändigt att säkerställa ett fördjupat samarbete mellan Förenade kungariket och unionen, och vid behov mellan Förenade kungarikets och medlemsstaternas myndigheter, för att underbygga dessa planerade särskilda arrangemang med effektiv marknadskontroll och efterlevnadsåtgärder. Den gemensamma kommittén bör därför utfärda en rekommendation om ett sådant fördjupat samarbete och fastställa att samarbetet kan omfatta kunskapsutbyte, informationsutbyte, samarbete med aktörer och gemensam verksamhet.

(10) Med beaktande av de särskilda omständigheterna i Nordirland, inbegripet Nordirlands integrerade ställning på Förenade kungarikets inre marknad, bör vissa ändringar av bilaga 3 till protokollet göras. Tillämpningen av dessa ändringar bör inte leda till risker för skattebrott eller till någon potentiell snedvridning av konkurrensen. Genomförandet av dessa ändringar i Nordirland, i synnerhet genomförandet av den särskilda ordningen för distansförsäljning av varor importerade från tredjeterritorier eller tredjeländer, bör varken skapa risker för unionens inre marknad och Förenade kungarikets inre marknad eller leda till onödiga bördor för företag som är verksamma i Nordirland. För att klargöra tillämpningsområdet på och i Förenade kungariket med avseende på Nordirland för vissa akter som redan är förtecknade i bilaga 3 till protokollet bör två anmärkningar läggas till i den bilagan. I syfte att åtgärda ytterligare potentiella brister eller oförutsedda omständigheter och för att säkerställa att eventuella andra anmärkningar som specificerar det sätt på vilket de unionsakter som förtecknas i bilaga 3 är tillämpliga på och i Förenade kungariket med avseende på Nordirland när som helst kan läggas till i den bilagan, bör en sådan möjlighet föreskrivas.

(11) Unionen och Förenade kungariket bör avge en gemensam förklaring i gemensamma kommittén om mervärdesskattesystemet för varor för vilka det inte anses föreligga någon risk för unionens inre marknad och mervärdesskattearrangemangen för gränsöverskridande återbetalningar. Genom den förklaringen skulle unionen och Förenade kungariket åta sig att undersöka möjligheten att lägga till anmärkningar som klargör tillämpningsområdet för vissa akter som förtecknas i bilaga 3 till protokollet. Den första anmärkningen rör tillämpningen av de satser som fastställs i rådets direktiv 2006/112/EG ([2]) och innehåller en förteckning över varor som på grund av sin beskaffenhet och de villkor under vilka de levereras skulle bli föremål för slutlig konsumtion i Nordirland och där tillämpningen av olika skattesatser inte skulle leda till en negativ inverkan på unionens inre marknad i form av risker för skattebrott eller potentiell snedvridning av konkurrensen. Unionen och Förenade kungariket bör också tillkännage sin beredvillighet att regelbundet utvärdera och revidera en sådan förteckning. Den andra anmärkningen rör de nuvarande mervärdesskattearrangemangen för gränsöverskridande återbetalningar enligt den tillämpliga unionsrätt som avses i artikel 8 i protokollet.

(12) För att säkerställa att artikel 8 i protokollet får avsedd verkan bör unionen och Förenade kungariket utbyta information och på ett strukturerat sätt diskutera alla frågor som uppstår i samband med genomförandet och tillämpningen av artikel 8 i protokollet, inbegripet viktiga ändringar som planeras i den tillämpliga rättsliga ramen i unionen och Förenade kungariket på området för mervärdesskatt och punktskatter på varor. Det är därför lämpligt att gemensamma kommittén i ett beslut föreskriver särskilda möten i den specialiserade kommittén om frågor rörande genomförandet av protokollet om Irland/Nordirland (*den specialiserade kommittén*) som en mekanism för förstärkt samordning som gör det möjligt för unionen och Förenade kungariket att kartlägga och diskutera eventuella frågor som rör protokollets funktion på områdena mervärdesskatt och punktskatter och vid behov föreslå lämpliga åtgärder.

([2]) Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1).

(13) För att ytterligare klargöra tillämpningsområdet för artikel 10.1 i protokollet är det lämpligt att unionen och Förenade kungariket fastställer en gemensam överenskommelse om villkoren för att statligt stöd som beviljas av Förenade kungarikets myndigheter ska omfattas av artikel 10.1, särskilt vad gäller den verkliga och direkta kopplingen till Nordirland. Det är därför lämpligt att unionen och Förenade kungariket avger en gemensam förklaring i gemensamma kommittén om detta.

(14) För att hantera en situation där en särskild unionsakt som ändrar eller ersätter en akt som det hänvisas till i protokollet väsentligt ändrar innehållet i eller tillämpningsområdet för den akten, såsom den är tillämplig innan den ändras eller ersätts, och där tillämpningen i Nordirland av unionsakten i dess ändrade eller ersatta lydelse skulle ha en betydande inverkan på vardagen i samhällena i Nordirland på ett sätt som sannolikt blir varaktigt, är det nödvändigt att inrätta en nödbromsmekanism som gör det möjligt för 30 ledamöter av den lagstiftande församlingen i Nordirland från minst två parter (och med undantag för talmän och vice talmän), på vart och ett av de villkor som anges i punkt 1 i utkastet till Förenade kungarikets ensidiga förklaring om delaktighet för de institutioner som avses i långfredagsavtalet eller Belfastavtalet av den 10 april 1998 mellan Förenade kungarikets regering, Irlands regering och de andra deltagarna i flerpartsförhandlingarna (*1998 års avtal*), bifogat till gemensamma kommitténs planerade beslut om ändring av protokollet. I villkor anges bland annat att underrättelsen kan göras under de mest exceptionella omständigheter och som en sista utväg, och att parlamentsledamöterna har sökt förhandsdiskussioner i sak med den brittiska regeringen och inom Nordirlands regering för att undersöka alla möjligheter i samband med unionsakten. Om Förenade kungariket har underrättat unionen om detta skulle unionsakten som ändrad eller ersatt av den särskilda unionsakten inte vara tillämplig på och i Förenade kungariket med avseende på Nordirland i enlighet med artikel 13.3 i protokollet. Istället måste unionsakten, som ändrad eller ersatt av den särskilda unionsakten, läggas till i relevant bilaga till protokollet i enlighet med förfarandet i artikel 13.4 i protokollet. Protokollet bör därför ändras i enlighet med detta.

(15) Om Förenade kungariket har underrättat unionen i enlighet med artikel 13.3a första stycket i protokollet som nyligen föreskrivits, men en skiljenämnd har avgjort att Förenade kungariket har underlåtit att uppfylla villkoren för en sådan underrättelse enligt tredje stycket i den punkten, bör skiljenämndens avgörande skyndsamt efterlevas. Den gemensamma kommittén bör därför utfärda en rekommendation om en sådan snabb efterlevnad. Den bör bygga på den gemensamma förståelsen att en snabb efterlevnad bör uppnås på samma sätt om Förenade kungariket har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter om lojalitet enligt artikel 5 i utträdesavtalet genom att göra en sådan underrättelse utan att vart och ett av de villkor som anges i punkt 1 i Förenade kungarikets ensidiga förklaring om delaktighet för de institutioner som avses i 1998 års avtal, som bifogas gemensamma kommitténs beslut nr 1/2023, är uppfyllda.

(16) Unionen och Förenade kungariket bör bekräfta att Förenade kungarikets underrättelse enligt den nyligen föreskrivna artikel 13.3a i protokollet måste göras enligt vart och ett av villkoren i punkt 1 i den ensidiga förklaringen av Förenade kungariket om delaktighet för de institutioner som avses i 1998 års avtal för att den ska kunna göras med lojalitet i enlighet med artikel 5 i utträdesavtalet. Det är också lämpligt att genom en gemensam förklaring klargöra att om en skiljenämnd har avgjort att Förenade kungariket har underlåtit att följa artikel 5 i utträdesavtalet i samband med en underrättelse till unionen som utlöser mekanismen bör skiljenämndens avgörande skyndsamt efterlevas.

(17) Unionen och Förenade kungariket bör fullt ut utnyttja de gemensamma organ som inrättats genom utträdesavtalet för att övervaka dess genomförande. Den specialiserade kommittén kan ge möjlighet till utbyten av synpunkter om eventuell framtida lagstiftning i Förenade kungariket avseende varor som är av betydelse för protokollets funktion. I det syftet kan den specialiserade kommittén sammanträda i en särskild sammansättning, nämligen det särskilda organet för varor, för att bedöma den potentiella inverkan av den framtida lagstiftningen i Nordirland, förutse och diskutera eventuella praktiska svårigheter som står på spel. Unionen och Förenade kungariket bör lösa alla frågor som rör protokollets funktion på bästa och snabbast möjliga sätt. Det är därför lämpligt att unionen och Förenade kungariket avger en gemensam förklaring i gemensamma kommittén om detta.

(18) Unionen bör notera den ensidiga förklaringen av Förenade kungariket i gemensamma kommittén om mekanismen för demokratiskt samtycke i artikel 18 i protokollet och erinra om den gemensamma kommitténs uppgifter enligt artikel 164 i utträdesavtalet.

(19) Det har visat sig nödvändigt att utvidga tillämpningsområdet för de näringsidkare som har rätt att befordra varor för vilka det inte anses föreligga någon risk från andra delar av Förenade kungariket till Nordirland enligt gemensamma kommitténs beslut nr 4/2020 ([3]). I synnerhet bör nya villkor fastställas för att anse att varor inte är föremål för kommersiell bearbetning, bland annat genom att höja tröskelvärdet för aktörernas årsomsättning för att anse att dessa aktörers bearbetning av varor inte kan anses utgöra kommersiell bearbetning, oberoende av deras verksamhetsområde. Dessutom bör aktörer som är etablerade i andra delar av Förenade kungariket tillåtas att ansluta sig till det system för betrodda handlare som ligger till grund för arrangemangen för att befordra varor för vilka det inte anses föreligga någon risk. De särskilda villkoren för godkännande av betrodda handlare bör fastställas mer i detalj för att säkerställa att de tullförenklingar som erbjuds betrodda handlare och godkända transportörer när varor för vilka det inte anses föreligga någon risk befordras från andra delar av Förenade kungariket till Nordirland, vilka ska fastställas i riktade ändringar av relevanta unionsakter, kommer att åtföljas av starkare skyddsåtgärder.

(20) Dessutom bör det fastställas bestämmelser som specificerar de villkor enligt vilka varor som sänds i paket från andra delar av Förenade kungariket till Nordirland kan anses vara varor för vilka det inte anses föreligga någon risk om dessa paket levereras till privatpersoner bosatta i Nordirland och förs in i Nordirland av godkända transportörer.

(21) Unionen bör notera den ensidiga förklaringen av Förenade kungariket i gemensamma kommittén om den praxis som landet avser att införa för att skärpa efterlevnadsåtgärderna avseende varor som befordras i paket från en annan del av Förenade kungariket till Nordirland.

(22) Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i gemensamma kommittén vad gäller antagandet av ett beslut och utfärdandet av rekommendationer samt gemensamma och ensidiga förklaringar bör fastställas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i den gemensamma kommitté som inrättats genom artikel 164 i utträdesavtalet (*gemensamma kommittén*) vad gäller antagandet av ett beslut och utfärdandet av vissa rekommendationer av gemensamma kommittén anges i det utkast till beslut och de utkast till rekommendationer som bifogas i bilaga 1 till detta beslut.

Artikel 2

Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i gemensamma kommittén vad gäller vissa gemensamma förklaringar som unionen och Förenade kungariket ska avge i gemensamma kommittén anges i de utkast till gemensamma förklaringar som bifogas i bilaga 2 till detta beslut.

Artikel 3

Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i gemensamma kommittén vad gäller vissa ensidiga förklaringar som ska avges av Förenade kungariket i gemensamma kommittén och som bifogas i form av utkast i bilaga 3 till detta beslut ska vara att notera dessa förklaringar. Vad gäller den ensidiga förklaringen av Förenade kungariket i gemensamma kommittén om mekanismen för demokratiskt samtycke i artikel 18 i protokollet ska unionen också erinra om den gemensamma kommitténs uppgifter enligt artikel 164 i utträdesavtalet.

([3]) Beslut nr 4/2020 av den gemensamma kommitté som inrättas genom avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen av den 17 december 2020 om fastställande av att risk inte föreligger för att varor vidarebefordras [2020/2248] (EUT L 443, 30.12.2020, s. 6).

Artikel 4

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den 21 mars 2023.

På rådets vägnar
J. ROSWALL
Ordförande